

AIDAI

„Aidai“ yra dviejų laidų lietuvių kultūrinis ir informacinis leidinys. „Aidų“ žurnalas išeina kas dvi savaitės; „Aidų Dienos Informacija“ — kiekviena diena, išskyrus šventadienius, prieš piet. „Aidų“ Leidėjas ir Vyr. Redaktorius — Dr. V. Bieliauskas. Dienos informacijos redaktoriai: Balys Vyliadas ir Pranas Gudaitis. Adresas: München 27, Lamontstrasse 21.

D I E N O S I N F O R M A C I J A

METAI MIUNCHENAS, UNRRA TEAM 107, PENKTADIENIS, 1946. XI. 15. NR. 255 (292)

MALONUS PRISIMINIMAS

Rašo Vyr. Redaktorius Dr. V. Bieliauskas

Lengviau yra metus skaičiuoti, negu juos gyventi, nes paprastai mes skaičiuojame praėjusį laiką, o tai, kas praėjo, yra visuomet daugiau ar mažiau jau pridengta užmiršimo skraiste. Tur būt, galėjimas užmiršti yra didelė malonė žmogui, nes kartu jis užmiršta ir visus nemalonumus, vargas ir rūpesčius, kurių jam kiekviena diena tiek daug atneša. Ir paprastai, prisimindami ką nors iš praeities, mes lengviau prisimename tai, kas buvo malonu, negu tai, kas mus skaudžiai palietė. Taip yra atskiros žmogaus gyvenime. Tas pats dėsnius, atrodo, galioja ir grupėms žmonių, kurie kartu dirba kokį nors bendrą darbą. Nė vienas darbas nėra lengvas, retas gi darbas yra malonus. Nemalonus jis yra ir spaudos darbuotojui, ypač šiais laikais, kada tam trūko ir trūksta net minimalinių sąlygų. Ir vis dėl to yra gerai, kad ir spaudos darbuotojas privalo nusilenkti tiems pat visus žmones saistantiems dėsniams ir kad ir jis, žvelgdamas į praeitį, gali užmiršti tai, kas jam buvo tikrai sunku ir nelengva.

„Aidų“ specialioji laida „Dienos Informacija“ šiandien mini savo gimimo dieną — savo pirmąsias metines. Kuklus yra šis leidinys, kuklios yra ir jo metinės. Retas kuris Müncheno lietuvių las pramatė; ne kurie jas užmiršo, net ir prieš tai man specialiai primatė. Ir vis dėlto esu nuomonės, kad šis su-kaktuvės mažų mažiausiai Müncheno lietuvių kolonijai yra geras ir reikšmingas, nes „Aidų Dienos Informacija“ buvo ir yra geras patalpos jos pulsas ir dūdas, ir geras žaidimas. Nesvarbu, kiek tai patalpos pasiekė atskiriems šios kolonijos asmenims, bet faktas, kad šis leidinys buvo ir yra uoliai skaitomas, yra kartu ir šio jų darbo pripažinimas. Ir dėl to, jeigu „Aidų Dienos Informacija“ mes drįstame šiandien vadinti Müncheno lietuvių dienraščiu, manau, nesulauksime iš müncheniečių prie-kaištų.

Šiandien „A.D.I.“ skaito savo 292 numerį. Taip. Ji jau turi savo praeitį. Prieš metus Münchene išeina „didieji“ „Aidai“, juos leidusio spaudos darbuotojų kolektyvo buvo nutarta paversti žurnalu. Bet „Aidams“ tampant žurnalu, Münchenas o taip pat ir daugelis

kitų kolonijų turėjo likti be nuolatinės informacijos iš viso pasaulio. Buvo galvota apie dienraštį. Tačiau tam tikslui reikėjo specialaus leidimo, kuris sudarė nemažų nenugalimų sunkumų. Pasitarus su Lohengrino stovykloje einančio sieninio biuletenio „Vox unitas“ redakcija, buvo padarytas savos rūšies „išradimas“: ten išeinantį biuletenį skirtą lietuviams nutarta mėginti praplėsti ir toliatariam spausdintu leisti „Aidų Dienos Informacijos“ vardu. Ir taip sumobilizavus visas jėgas pernai lapkričio mėn. 15 d. Münchenui ir kitoms kolonijoms buvo išsiuntinėta staigmena — „Aidų“ dienraštis. Šis, tiesa, kuklus leidinys pareikalavo daug ir kantrios pasisventimo. Redaktoriai: p.p. Jonas Pauperas ir Balys Vyliadas be pertraukos liko prisiėmę prie radijo priimtuvo. Redakcijos darbuotojai p. Mačiulienė neturėjo laiko susirgti nė vienu dieną, nes joms reikėjo išėjusi vieną laidą. Administratoriai — spaus-tuvininkai: p.p. Leonaitis, Simanavičius ir Smetonius turėjo kasdien kviesti ir raišioti vis gendantį radiją, kad tik jis visų laukiamas žingsniu pasisidintų. Ir visi šie žmonės turėjo didžiausiu idealizmu. Jie naktį nemigo ir turėjo daug ko atsisakyti. Ir apie tai, žinoma, niekas nežinojo ir niekas jiems už tai nepadėjo. Tylūs ir nežinomi jie įteikdavo mums visiems savo darbą, ir skaitytojai dažniausiai tai priimdavo kaip visai suprantamą dalyką. Laikas bėgo ir sąlygos įvairėjo, bet „Aidų Dienos Informacija“ savo skaitytojų neapvylė. Ir skaitytojai liko jai ištikimi. Nežiūrint to, kad paskutiniu metu jau eina keletas spaus-tuvėję spausdintų dienraščių, „A.D.I.“ tiražas liko veik tas pat.

Tiesa, redakcijai prieš kurį laiką teko pergyventi nemažą smūgį, kai ją apleido p. J. Pauperas, kuris ligi tol buvo „A.D.I.“ „spiritus movens. Jo vieton buvo pakeistas p. V. Gailius. Atrodė, kad ši spraga bus užpildyta. Bet ir p. V. Gailius savo kitų pareigų perėmamas, apleido „A.D.I.“ redakciją. Nepajudinamas liko p. Vyliadas, kuris šiandien kartu su „Aidų Dienos Informacija“ švenčia ir savo redaktoriaavimo metines. Jam į talką su šiuo numeriu stoja p. Pranas Gudaitis, kuri

šia proga pristatome savo skaityto-jams.

Tur būt, šių eilučių skaitytojai bus kiek nustebinti, kad aš, būdamas abiejų „Aidų“ redakcijų narys taip atsidėjęs „girtu“ savo bendradarbiui. Bet šiam nustebimui nėra tiek daug pagrindo, nes ir aš labai dažnai esu tik „A.D.I.“ skaitytojas, kaip ir visi kiti. Už tai, ką „Aidų Dienos Informacija“ yra atsiekusi, prisidėjusi nuopelnas ne man. Tai yra tas visiškas išvardintų ir neišvardintų žmonių darbo vaisius. Ligi šiol jie buvo mūsų skaitytojams mažai pažįstami, bet jie dirbo jiems. Ir šios eilutės tebūnie jiems kartu ir mano nuoširdi padėka. Ligi šiol aš šiais visais bendradarbiais galė-jau besąlyginiai pasitikėti. Idėjos ir sie-kiai, kurie buvo mano pasiūlyti, jų bu-vo įvykdyti geriau, negu man pačiam tai būtų pavykę.

„Aidų Dienos Informacijos“ tikslas buvo skaitytojams perduoti tikslų, greitą ir objektyvią informaciją. Mes nesivadovavome nei viena partija bei srove. Tiesa mums buvo ir yra vyriausiasis kriterijus. Išstius metus buvo siekiama šitai įgyvendinti nežūrint, ar ji mums bei kitiems buvo maloni ar ne. Kiek tai mums pasisekė, tespėnd-žia mūsų gerb. skaitytojai. Šios linijos „Aidų Dienos Informacija“ laikysis ir toliau. Mes norime, kad mūsų bendruo-menė nemistų gaudais ir be reikalo ne-nuogastautų. Mes norime, kad kiekvie-nas lietuvis gautų sąmoningai žiūrėti įvykiams į akis ir, apie juos žinoda-mas, būti tvirtas. Mes norime, kad mūsų bendruomenė būtų ir liktų vieninga ir kad lietu-vio garbė būtų statoma auk-ščiau už visas asmeniškąs užgaidas.

Praėjo pilni nerimo ir rūpesčio me-tai. Juos mes lengviau skaitome, negu kad jie teko pergyventi. Ir vis dėl to jie yra visiems šio leidinio darbuoto-jams malonus prisiminimas, nes jie praėjo ne tuščiai. Mes darėme, ką ga-lėjome, darysime, ką galėsime ir vils-i-mės, kad šis darbas bus palaimintas ir vaisingas. Dėkodami savo skaitytojams už pasitikėjimą, mes ryžtamės jų ir toliau neapvilti.

Miuncheno visuomenės atstovai mūsų metinių proga

L.R.K. GENERALINIS ĮGALIOTINIS
AMERIKOS ZONAI:

Lietuviškoji spauda tremityje gyvena visai naują, daugeliu atžvilgių nuo savo praeities skirtingą laikotarpį. Ir praeityje ir dabartyje pagrindinis spaudos tikslas skelbti tiesą. Jei kuri spauda šį tikslą iš akių pameta, ji pasidaro neigiantas mūsų kultūros gyvenimo reiškinys.

Mūsų šių dienų spauda, be to, dar turi ypatingus uždavinius. Sunki yra tremtinio dalia, karti jo duona, kurios iš svetimų reikia tykoti. Šios šalies, į kurią likimas mus atbloskė, gyventojų nekenčiami, kaip kam patinka lamdomi ir net koneveikiami tremtinių stovyklose, išnervinti, įjautinti amžinai netikro rytojaus, — kai kurie mūsų tautiečiai pagaliau pradeda netekti geresnės ateities vilties, pameta pusiausvyrą, atsakomumo ir solidarumo jausmą ir virsta žemais, gerą lietuvio vardą teršiančiais savanaudžiais.

Spauda, ypač informacijos spauda, tiksliai žinias tiekdamas, privalo kelti mūsų visuomenės viltis, ją raminti, guosti, į vienybę skatinti, ugdyti solidarumą. Ji privalo mus teisinti už skubotus neapdairius žygius, bet iš kitos pusės be pasigailėjimo plakti už sąmoningus piktos valios klaidas ir nusizengimus.

Net „Aidų“ dienos informacija, tik trumpas žinias iš viso pasaulio mums tiekdamas, gali čia suvaidinti labai svarbų vaidmenį. Šiandien, kai mums taip stoka informacijos priemonių, kai dauguma neturime nei radio, nei lėšų, didesnei spaudai įsigyti, pagaliau, net svetima kalba dažnai yra neprieinama, — žinios yra gaudomos iš visų kampų ir pašių. Deja, jų vietoje dažniausiai surenkami tušti plepalai, dar labiau sunervintą mūsų visuomenę dezorientuojanti.

„Aidų“ dienos informacija spaudos ir radio žinias protingai atrinkdama, stropiai jas perkošdama, turi visas galimybes mūsų visuomenę sveikai informuoti.

Reikia tik džiaugtis, kad yra Munchene uolių, pasiryžusių grupė, kurie savo kruopščiu darbu, sunkiausiomis sąlygomis iki šiol kas rytą sugebėjo pasiųsti mums mažąjį savo pasiuntinį — mielas „Aidukas“, čias liūdnas, čia ramiančias, čia malonias žinias mums atnešančius.

Nors Lietuvos Raudonajam Kryžiui daugiau mūsų lietuvių tremtinių kūnas, kaip siela terūpi, vis dėlto, turėdamas prieš akis visiems žinomą posakį — sveika siela sveikame kūne, — laikau „Aidų“ dienos informaciją artimiausiu Raudonojo Kryžiaus bendradarbiu ir, metinėmis jos sukaktuvėmis iš širdies linkiu ir toliau tikromis sveikomis žiniomis gaivinti suvargusią lietuvio tremtinio sielą.

Dr. M. Ražaitis — L.R.K. Gen. Amerikos Zonos Įgaliotinis

L.T.B. MÜNCHENO APYLINKĖS
KOMITETO PIRMININKAS:

Spauda yra svarus visuomenės veiksnys. „Aidai — Dienos Informacija“ tarnavo mūsų visuomeniai jau vienerius metus, patiekdami dienos aktualijas, pranešdami, kas vyksta plačiame pasaulyje. Pats laikraštis nedidelis, bet mūsų visuomenės jis buvo mėgiamas, jo skiltys ir jo žinios sekamos dideliu susidomėjimu. „Aidai“ praskleidė daug gandų rūkų ir parodė politinio gyvenimo padangę tokią, kokia ji tuomet būdavo: giedri ar ūkanota. Toks žinių perteikimas yra visuomeninė tarnyba. Laikraštis nesiekė nieko sau, nesiekė kelių žmonių ar grupės interesams tarnauti, bet informavo visus, padėjo susiorientuoti gyvenamam momentui. O tai mūsų dienomis yra labai svarbu. Svarbu, kad ne gandai pasikliaunamie, bet, blaiviai ir kritiškai stebėdami ir vertindami gyvenimo situaciją, patys būtume blaivūs ir apdairūs ir, tokios dvasios būdami, vis neužmirštume mūsų visuomenės bendrųjų interesų. Gera spauda mums padeda rasti kelią tarp tamsumų ir prošvaisčių. Bet visų mūsų jėgos, visos mūsų darbas turi tarnauti vienam tikslui: išlikti geriems, sąmoningiems lietuviams. „Aidams“ vienerius metus tarnavus mūsų Muncheno lietuvių visuomeni informacijomis, linkiu ateityje dar sėkmingiau vykdyti mūsų visuomenės informatoriaus svarbius uždavinius.

V. Šmulskytis,

L.T.B. Muncheno Apylinkės Komiteto Pirmininkas

„NAUJOJO GYVENIMO“ REDAKTORIUS:

„Aidų dienos informacija“ yra didesnį darbą atlikusi, negu paprastai galėtų atrodyti. Tik dabar, kai ji Lohengrino stovyklos persikėlimo į kitas patalpas proga sustojo laikinai ėjusi, mes pajutome, kokią žymią vietą ji buvo užėmusi mūsų kasdienos gyvenime. Mes dabar jaučiame, kad mums trūksta kažko labai svarbaus: mes neturime tikslų ir įdomios kasdieninės informacijos.

Man seniau buvo aišku, kad „Aidų“ informacija informuoja geriau negu vokiškoji spauda, bet dabar, kai „Aidų“ informacija mūs neatlanko, tai mes kiekvienas įsitikiname, kad vokiškų laikraščių yra mums per mažai. — Mūsų reikalai yra tokie specifiniai ir mūsų žvilgsnis į pasaulį ir jo įvykius yra toks savitas, kad mums reikia lietuviško žmogaus, kuris mums pasaulio žinias atrinktų.

Prašau šia proga ponams Aidų informacijos redaktoriams perduoti nuoširdžiausius mano linkėjimus ir padėką.

Kun. V. Bagdonavičius,
„Naujojo Gyvenimo“ Redaktorius

LIETUVIŲ GIMNAZIJOS DIREKTORIUS:

Mūsų mėgiamąją „Aidų Dienos Informaciją“ metinės sukakties proga nuoširdžiai sveikinu. Linkiu ir toliau sėkmingai dirbti tikslios, greitos ir bešaliskos lietuvių tremtinių informacijos tarnyboje.

I. Kazlauskas,

Muncheno Lietuvių Gimnazijos Direktorius

BUV. MŪSŲ REDAKTORIUS:

Beveik vienerius metus su mieliais bendradarbiais teko man rūpintis, kad „Aidai — Dienos Informacija“ skaitytoms praneštų, kas vyksta margažemio pasaulyje. Tantai ne visada buvo lengva. Bet mus vis palaikė tas žinojimas, kad skaitytojai laukia, ką mes pranešime. Tik klausykis, gandų girdėti — visokių o mūsų priimtuvas, nors klausydavome žinių perdavimus trijose ar keturiuose kalbose, vis perduoda kitokias žinias, negu jas pateikia gandonesiai. Tada mes išmokome, kad ir kuklios spaudos uždavinys nėra rašyti kas kiek dirgina ir jaudina, bet visai pakanka į visuomenę informuoti tuo, ką perduoda pripažinti žinių šaltiniai. Taip apsisprendėme, taip ir dirbome. Mes gerai žinojome, kad informacijos darbą būtų reikėję dar labiau gerinti. Visuomenė rodė susidomėjimą, net ne kartą parėmė mūsų darbą. Mūsų laikraščio informaciją plėsdami mes būtume išaugę iki spaustuvėje laidžiamo laikraščio. Bet lietuviškų laikraščių kitur buvo leidžiamas ne mažas skaičius. Tad apsiribojome siauresniu darbo mastu. Laikraščio pavidalas liko daugiausia dviejų puslapių rotatoriumi spausdintas lapelis. Bet be jo Munchene tikrai būtų buvę daugiau gandų. Reiškia, „Dienos Informacija“ vykdė kad ir kuklią, bet reikalingą misiją. O tai vis skatino mane ir mano mielus buvusius bendradarbius nebojant kai kurių sunkumų, tęsti darbą, nes žinojome; tuo tarnaujama mūsų visuomeni. Linkiu „Aidams“ — Dienos Informacijai — platesniu mastu negu ligi šiol tarnauti žinių perdavimu mūsų visuomeni.

J. Pauperas,

Buv. „Aidų — Dienos Informacijos“ redaktorius

PANEIGIAMAI GANDAI APIE VATICANO ATENTATĄ

(CND) United Press 21 spalio pranešime, aukštieji Vatikano Romos popiejaus pareigūnai paneigė gandus, pagal kuriuos mėgintas ar surektas neįvykdytas pasisėkinimas prieš Popiežių, jam vykstant į Šv. Petro Baziliką paskelbti Marija Therese de Soubirou palaimintąja. Viena agentūra buvo paskleidusi gandus, kad esą suimta ir daugelis asmenų, jų tarpe vienas jugoslavų, kuris norėjęs atkeršyti už Tito ekskomunikavimą.

Kazys Bradūnas

ŽYGIS I VILNIU

*Einam, žengiam... Kariška kuprinė
Niekada nebuvo taip lengva.
Sodžiai, kalvos, kryžiai kapinyne —
Ta pati gyvoji Lietuva.*

*Ta pati pušis, miškų svyrūnė,
Visą krašto vargą pasakys...
Dar viena milžinkapio viršūnė,
Ir stebuklas kyla prieš akis...*

*Vilnius! Žiūrim. Stovime be žodžio...
Krepia sesių docanota rožė...
Būtų lengva mirt šioj valandoj.*

*Mes klajunai gvižome namolia
Ir bučiuojam švento kelio žolę
Kario rūbuos, kūdikio maldoj.*

Henrikas Malinauskas

BENAMIS

Išėjus iš valgyklos į mane dvelktelėjo šalto ir drėgno oro srovė, kuri šiuurkiai perėjo per kūną. Tai jau Baltijos klimato pirmosios savybės. Nieko naujo, Juk jau metai kaip ir aš mane svetimame didmiestyje tarp svetimų, šaltų sienų ir nykių griuvėsių. Tamsioje, smulkiam lietuvi lyjant, pašėpusiu takeliu pro medžius sukau į šaltą lieta kelią, kuriuo zujo mašinos, rėkė, Retkarčiais, papūtus lengvam vėjui, medžių šakose lyg vaiduokliai žlamėdavo, subraškėdavo paskutiniai žalsni šalnų pakąsti lapai, kurie, lietus jėgas sakaupę, stengėsi išsilaikyti prie maitintojos — šakos. Alegoriškai man prisiminė praeitų metų vasara, kada mes, palikę savo sodybas, namus,

o kiti net ir šeimas, blaškėmės po likusį laisvą mūsų tėviškės kampelį — Žemaitiją ir guodėmės viltimi, kad jame paliksime, kad čia pasibaigs mūsų vargai, kad iš čia neišstums mūsų atslenkanti karo audra.

Keliu pro mane važiuo mašinos, bet ašėjau susimąstęs ir nejaučiau jų. Mąsčiau apie dabartinę mūsų padėtį, apie miglotą ateitį ir būsimus, mus laukiančius vargus. Visa atrodė lyg tas tamsioje ir migloje paskendęs kelias į nežinią. Pro mane pralėkė dar kelios mašinos, ir kurį laiką buvo tamsu ir ramu. Staiga prie kelio ant pievos sušlamėjo lapai ir kažkas plonu gergždžiančiu balseliu sumykė. Pažvelgiau į apačią ir iš užpakalio atvažiuojančio mašinos šviesoje pamačiau prie mano kojų stovintį sušlapusiais plaukučiais, pasišiaušusį, iš šalčio drebančią kačiuką... Jis pakreipęs galvutę, užuojautos prašančiomis akimis žiūrėjo į mane. Aš paėjau keletą žingsnių pirmyn. Kačiukas sekė mane ir gailiai kniaukė. Vėl sustojau ir atsisukau į jį ir vėl jis drebedamas, gailiu žvilgsniu beldėsi

LITERATŪROS VAKARAI

Penktadienį (XI. 8.) ir šeštadienį (XI. 9.) Muncheno lietuviai turėjo progos dalyvauti dviejuose literatūros vakaruose. Pirmąjį suruošė Lietuvos Studentų Atstovybė buv. Sąjungos patalpose, — antrasis įvyko lietuvių stovykloje, UNRRA Team 107. Abiejuose literatūros vakaruose savo kūrinius skaitė sekantieji mūsų poetai — rašytojai: Bern. Brazdžionis, Stasys Santvaras, P. Jurkus, P. Orinaitis, Kazys Bradūnas, Alfonsas Nyka-Nyliūnas. Nors tiek vienur tiek kitur teko pasigesti reikiamos organizacijos, iš rašytojų pusės žiūrini, vakarus reikia laikyti pavykusiais. Tai buvo maloni proga mūsų visuomenei susipažinti ir „veidu į veidą“ su jai žinomais asmenimis. „Aidai“ šia proga gali su malonumu prisiminti, jog visi literatūros vakare dalyvavusieji rašytojai yra kartu ir jų uolūs bendradarbiai. Tikimės kad panašių vakarų mes turėsime ir daugiau ir kad juos ruošusieji kitą kartą parodys, jog jie juos tikrai suruošia, o ne patys tik juose dalyvauja, palikdami viską Dievo valiai. (ait)

Ar Leipzigas liks ir toliau knygos sostinė?

Londonas (BBC). — Rusų zonos karinė valdžia davė parądymą išmontuoti tris didžiulias Reclam, Weber ir Brandstetter spaustuves. Šių firmų direktoriai yra atvykę į Kontr. Taryba Berlyne įteikti prieš parądymą skundus.

KODĖL...

„Aidai — Dienos Informacijos“ žymi trečiuosius savo kalendorinius metus?

„Aidai — Dienos Informacija“ yra viena laida „Aidų“ kurie savo pradžia skaičiuoja nuo 1944. 12. 15. Tuo būdu jos kalendoriniai metai yra bendrieji abejoms laidoms, būtent: *t r e t i e j i*.

Piešinys V. Simankevičiaus

į mano širdį ir tyliai mykė. Gaila pasidary gyvulėlio... Gal ir jį piktas šeiminkas, kaip daugelį mūsų rudasis okupantas, atplėšė nuo namų? Gal ir jis, bijodamas šeiminko pykčio, kaip ir daugelis mūsų bijodami karo audros, apleido namus? Atsiminiau turįs šį tą nuo pietų ir išvyniojęs iš popieriaus atidaviau kačiukui. Per keletą minučių jis tai godžiai suėdė ir vėl žiūrėjo į mane kniaudamas.

— Taip, taip. Suprantu! Nori, kad tave paimčiau ir priglausčiau pas save, kad nereiktų tokiame, kaip dabar atrodai, klaidžioti nežinioje? Bet suprask, vargšeli, kad ir aš toks pat kaip ir tu, kad ir aš taip pat klaidžioju nežinioje, kad ir aš ieškau pas kitus prieglaudos ir esu reikalingas kitų globos.

Ejau toliau. Kačiukas vis sekė mane. Po kiek laiko priėjus parko pakraštį padidėjo mašinų judėjimas ir jam šiek tiek apimus lyg atsiminęs, lyg kažkokios nematomos jėgos traukiamas atsisukau atgal. Kačiuko nesimatė. Jis, tur būt, jau buvo prisimetęs prie kitų praeivių, ieškodamas geresnių širdžių...

Pasikalbėjimas su Freimano stovyklos direktoriumi George Mather

Pone Direktoriau, šiandien sukanka metai, kaip leidžiamas mūsų laikraštėlis — Dienos Informacija. Ta proga, malonu būtų išgirsti iš Tamstos tai, kas mus interesuoja ir painformuoti mūsų skaitytojus.

1. Jei būtų galima, norėtume šį tą išgirsti apie Tamstos asmenį ir veiklą?

— Žmogus paprastai nemėgsta kalbėti apie save. Mano biografija jau kelis kartus buvo skelbta spaudoje.

2. Ar senai globojate tremtinius?

— Nuo 1918 metų. Po pirmojo Pasaulinio Karo buvau repatriacijos karininku. Dirbau Australijoje. — Vėliau dirbau labdaros darbu Anglijoje. Nuo 1938 metų, po Austrijos pavergimo, globojau to meto pabėgėlius, daugiausia žydus. Karo metu vadovavau specialiai grupei, kuri teikdavo pagalbą nuo bombardavimų, nukentėjusiems žmonėms. Vėliau UNRRA pakvietė į šį darbą. Esu nusivylęs, kad visa išėjo ne taip, kaip maniau. Maniau, kad iki šiol daugumas sugrįš namo, o kiti bus apgyvendinti tuose kraštuose, kuriuose yra daugiau erdvės.

3. Ką galėtumėte pasakyti apie čia gyvenančius tautas?

— Sunku šį klausimą atsakyti. Šio karo metu daugiausia pažinau lenkus. Jų taip pat čia buvo daug. Buvau su jais apsipratęs. Šiuo metu stovykloje yra naujų žmonių, kuriuos dar mažai pažįstu. Savo jaunystės dienose iš knygų, būvau susipažinęs su pabaltiečiais. Tai svarios darbščios ir laisvę mylinčios tautos. Tokiu pat būdu pažinau ir ukrainiečius. Jie darbštūs. Be pilietybės asmenų problema sena. Dievas jų neapleis.

4. Su kokiais sunkumais Tamstai čia tenka susidurti?

— Didžiausias sunkumas — tai darbo

klausimas. Sunku priversti žmones atlikti tokius darbus, kaip malkas kirsti, rajono švarą palaikyti ir t. t. Šie darbai ypač svarbūs kiekvienam stovyklos gyventojui. Be kuro ir švaros negali apsieiti nei stovykla, nei butas, nei pagaliau šeima. Darome visa gyvenimo sąlygoms pagerinti, bet privalo prie šio darbo prisidėti ir visi gyventojai.

6. Ar nenumatoma leisti stovyklos gyventojams autonomiškai tvarkytis?

— UNRRA visada siekė daugiau teisių suteikti tautiniams komitetams. Bet yra svarbu, kad tautiniai komitetai būtų pajėgūs atlikti visus uždavinius, kuriuos skiria UNRRA. Būtų labai gera, kad tautiniai komitetai, padėtų administracijai sutvarkyti darbo klausimą taip, kad visi dirbtų.

7. Ar ilgai žmonės bus maitinami vokišku maistu?

— Nežinau.

8. Ar nenumatoma gauti stiklo langams?

— Norėčiau, kad visi langai būtų įstiklinti, bet stiklo yra labai sunku gauti. Aprūpinimo karininkas važinėja kone po visą Vokietiją, ieškodamas stiklo. Darome ir darysime visa, kad langai būtų aptvarkyti.

9. Koks Tamstos nuomone galimas mūsų likimas?

— Aukštosios įstaigos nori, kad daugumas tremtinių grįžtų namo.

Emigracijos perspektyvos nėra žviesios. Į užjūrius greitai išvykti nėra vilties. Kiekvieno UNRROS karininko pareiga raginti žmones grįžti į savo gimtinę. Grižčiai draudžiama atkalbėti žmones nuo grįžimo. Kas taip darytų, elgtųsi prieš nustatytą tvarką.

Tuo Direktoriui ir baigė šį malonų pasikalbėjimą.

Mes stebimės, kad...

...Lietuvių Tremtinių Bendruomenės Muncheno Apygarda yra tapusi L.R.K. padaliniu. Personalinė unija ar nesusipratimas?

...„Mintis“, nežiūrint lietuviškų laikraščių redaktorių suvažiavimo Nūrtine išreikšto protesto, „sugebėjo“ atsirasti licencijuotų laikraščių sąrašą.

...L.R.K. Munchene savo gėrybes tada pradeda dalyti, kada arba sandėlyje prekės ima gesti arba vagys išmėgina sandėlio įėjimų ar išėjimų tvirtumą.

...Firma „Antika“ užsiima ne vien pasenusių dalykų prekyba.

...Firma „Atstatymas“ dinga be žinios ir nėra atstatoma.

...800 Muncheno mieste gyvenančių lietuvių teistengia i lietuvių pamaldus sekmadieniais atsiųsti tik apie 40 atstovų ir chorą.

...UNRROS universitetas, ligi šiol neįstengdamas atidaryti humanitarinio fakulteto, savinasi „universiteto“ vardą.

...Lietuvių studentų atstovybė sukuria gražias kultūrinės pramogų ir gauna reikiamas patalpas.

...Lietuvių gimnazijos Muncheno mokytojai ir mokiniai dirbdami nepatenkiamose sąlygose, vis dėl to nepasiranda giedrios nuotaikos ir idealizmo.

...Lietuvių stovykla SS-kareivinėse jau turi lietuvių kunigą, kuris, gyvendamas kartu su savo tautiečiais, juos aptarnauja. Malonus nusistebėjimas.

...Literatūros vakare dalyvavusieji siems rašytojams nei L.T.B. nei L.R.K. rėmuose nerasta pietos pavalgydinti (O gal ir reikalo nerasta? — Red.)

...Jau metai L.T.B. Muncheno Apie linkės Komiteto patalpose veikiančios pradžios mokykla neturi tikybos pamokų, nes nėra dėstytojo (Tuo tarpu tam pat name kasdien pasidžiauja bent kunigai). (ait)

TRUMPOS ŽINIOS

— Naujorkas. Socialinių reikalų komisijoje sovietų delegatas reikalauja, kad pabėgėlių organizacija gyvuotų neilgiau kaip vienerius metus. Visi pabėgėliai turi būti iširti. Toliau pabėgėlių klausimą bediskutuojant buvo pareikšta, kad iš 12 mil. atvežtųjų į Vokietiją 11 mil. sugrįžo į savo šalis. Tik vienas milijonas pasiliko. Juos sudaro tokie asmenys, kurie negali grįžti ar nenori.

— Briuselis. Belgijos komunistai nistraai atsistatydino.

— Paryžius. Naujasis Prancūzijos parlamentas susirinkęs lapkričio 28 d. Tada atsistatydinsianti dabartinė daugt vyriausybė.

— Londonas. — Sovietų Sąjunga įteikė naują notą Anglijai Dardanelių klausimu. Manoma, kad per laisvus pasikalbėjimus Naujorke Byrnes, Bevinas Molotovas šį klausimą apsvaistys.

— Varšuva. Lenkijos primas kardinolas Hlondas išvyko į Vatikaną. Čia jis popiežiumi aptars valstybės ir bažnyčios santykius.

DĖKOJAME SVEIKINUSIEMS METINIŲ PROGA.

„A.D.I.“ Redakcija

P A S A U L Y J E

KOMUNISTAS — PRANCŪZIJOS PREZIDENTAS?

(AIT). 1946. II. 28 d. naujasis Prancūzijos parlamentas rinko prezidentą. Kadangi komunistai turi daugumą parlamente, įvairūs komentatoriai soarsto klausimą, kas bus naujosios prancūzų respublikos prezidentu. Nors tenka skaitytis su galimybe, kad socialistai prisidės prie komunistų, vis dėlto prezidento klausimas bus sunkiai įkandamas. Net Maskvos radijas mano, kad prezidento rinkimams teks susitarti, nes MRP — kairiųjų katalikų partija — vis dėlto vaidina ir dabar svarbią rolę.

LIUDNA PRANAŠYSTĖ

Munchenas (UP). Rastatto laikraštis „Südwest Echo“ lapkričio 10. d. pranešė, kad Italijoje gyvenęs 90 metų vienmetis Gregoire Findelen, išpranašavęs Ispanijos pilietinį karą, II-jį Pasaulinį Karą, Rooseveltą ir Mussolinio mirtį, atominę bombą, o dabar jis pranašauja, kad pasaulis ilgiau kaip 80 metų negyvuosius.

PAMINKLINĖ LENTA MUNCHENO STUDENTŲ SUKILIMO AUKOMS

Vėlinių dieną Muncheno universitete buvo iškilmingai atidengta paminklinė lenta septyniems Muncheno studentų sukilimo dalyviams, 1943 metais nužudytiems. Dvasiniu sukilimo vadu buvo žinomas filosofas Prof. Kurt Huber, kuris taip pat buvo nužudytas.

BENJAMINO GIGLI ANGLIJOJE

Londonas. — Lapkričio pradžioje iš Barcelonos į Londoną, lydimas savo dukters Rinos, koncertuoti atvyko italų tenoras Benjaminas Gigli. Gigli, kuris nuo paskutinės savo koncertinės kelionės prieš septynių metų, yra kiek papildinęs, pareiškė juokdamasis: „Mano balsas dėl to daugiausia galėjo tik pagerėti“. XI. 4. Londone Rodolfo Ope-roje, dalyvaujant karalienei ir kitiems karaliaus rūmų nariams, dainininkas dainavo Puccini „La Bohème“, kurioje jo dukterė Rina atliko Mimi vaidmenį. Spektaklis praėjo dideliu dainininko pasisekimu.